

Memo

aan Gemeenteraad Gouda
onderwerp Besluit koopzondagen

van B en W

directie

afdeling

telefoon

datum 10 september 2013

Memo

Langs deze weg willen wij u informeren over het B en W-besluit rond de koopzondagen in Gouda.

Na het raadsbesluit van 3 juli jl. lag de opdracht bij B en W om na een gedegen belangenafweging te komen tot een nieuwe regeling voor de koopzondagen in Gouda. In de bijgevoegde B en W-nota treft u die belangenafweging en daaruit voortvloeiende besluitvorming aan.

In het kort komt het er op neer dat detailhandel op bedrijventerreinen, supermarkten en winkels met toeristische of dagverse waar, alle zon- en feestdagen open mogen, met uitzondering van 1^e Kerstdag, 1^e Paasdag en 1^e Pinksterdag. Hier gaf het belang van de ondernemers en consumenten de doorslag.

De overige detailhandel in de binnenstad en de wijken krijgt de mogelijkheid om de eerste zondag van de maand, alle zondagen in december en de feestdagen open te zijn. Ook hier zijn 1^e Kerstdag, 1^e Paasdag en 1^e Pinksterdag uitgezonderd. Hier woog het belang van de kleine zelfstandige en de zondagsrust zwaarder.

Later dit jaar ontvangt u nog een voorstel tot aanpassing van de Winkeltijdenverordening Gouda. Het besluit over de zondagopenstelling kon los hiervan genomen worden. Het betreft een aantal technische wijzigingen (bijv. in de nummering) alsmede een voorstel voor de avondwinkels en wijzigingen die n.a.v. het besluit over de zondagopenstelling doorgevoerd kunnen worden (bijv. het schrappen van de ontheffingsbepaling voor toeristische winkels).

directie
Directie RO en afdelingen
afdeling
Ruimtelijk beleid en advies
steller
M.I. Broos
onderwerp
Koopzondagen Gouda

telefoon
0182 - 588 563
collegenummer
835748

gouda
4 september 2013

1. Advies

In te stemmen met het aanwijzen van de volgende koopzon- en feestdagen in Gouda:

- A. Alle zon- en feestdagen met uitzondering van 1^e Kerstdag, 1^e Paasdag en 1^e Pinksterdag voor:
- Perifere detailhandel (zoals bijv. bouwmarkten, meubelzaken, tuincentra)¹ en detailhandel op perifere locaties, te weten: Goudse Poort, Gouwespoor, Kromme Gouwe en Gouwestroom
 - Supermarkten
 - Winkels met overwegend typisch Goudse en/of op toeristen gerichte producten²
 - Winkels met overwegend dagverse/beperkt houdbare waar zoals bakkers en bloemisten
- B. Eerste zondag van de maand, de zondag voor 5 december, alle zondagen in december, alle feestdagen met uitzondering van 1^e Kerstdag, 1^e Paasdag en 1^e Pinksterdag voor:
- Overige detailhandel (Binnenstad, wijkwinkelcentra, verspreide winkels)

2. Inleiding

Winkeltijdenwet

Op 1 juli 2013 is de nieuwe Winkeltijdenwet in werking getreden. Deze wet stelt als openingstijden voor detailhandel maandag t/m zaterdag van 6.00 tot 22.00 uur. De beperking tot 12 koopzondagen en de toerismebeperking (mogelijkheid tot 52 koopzondagen in toeristisch gebied) zijn daarmee komen te vervallen. Ook het vrijstellingenbesluit horend bij de oude winkeltijdenwet, voor bijv. winkels in verzorgingshuizen of bij begraafplaatsen, is komen te vervallen.

Indien gemeenten openstelling op zon- en feestdagen mogelijk willen maken of ruimere openingstijden t.b.v. avondwinkels dan dient dit op lokaal niveau te worden geregeld.

Winkeltijdenverordening Gouda

De Winkeltijdenverordening Gouda is op 3 juli gewijzigd. De beperking tot 12 koopzon- en feestdagen is komen te vervallen. Daarnaast zijn de vrijstellingen uit het Vrijstellingenbesluit behorend bij de oude Winkeltijdenwet overgenomen in de verordening. De bevoegdheid voor B&W om de koopzondagen vast te stellen is blijven staan. Voorafgaand aan deze wijzigingen is een uitgebreid proces doorlopen.

¹ Zie Visie op Zuid-Holland, Verordening Ruimte (actualisatie 2012) Provincie Zuid-Holland, art. 9 lid 2a t/m 2d voor de exacte definitie van perifere detailhandel.

² Op dit moment mogen winkels met toeristische en/of typisch Goudse producten alleen met ontheffing open op zondag in het toeristenseizoen, zie artikel 4 Winkeltijdenverordening Gouda. In de nieuwe Winkeltijdenverordening zal worden voorgesteld deze ontheffingsbepaling te schrappen.

In het najaar van 2012 kwam er eerst een motie en daarna een initiatiefvoorstel van de gemeenteraad om de beperking tot 12 koopzondagen te schrappen. Het voorstel werd destijds niet aangenomen. Wel zegde de portefeuillehouder EZ toe om een brede consultatie te starten met betrokkenen. Deze consultatie resulteerde in een enquête op internet waarop ruim 1.800 mensen reageerden. Zie de bijlage voor alle details. Conclusie van deze enquête was dat de meningen nogal verdeeld liggen in Gouda. Zowel bij inwoners/consumenten als bij winkeliers en overige organisaties blijkt dat ongeveer de helft van de respondenten tegen (uitbreiding van) de koopzondagen is en ongeveer de helft voor (een aantal) koopzondagen is. Dergelijke cijfers komen ook uit het Koopstromen onderzoek Zuid-Holland 2011 en uit de Benchmark Ondernemersklimaat 2011.

Naar aanleiding van deze consultatie en het initiatiefvoorstel heeft de gemeenteraad op 24 april jl. een hoorzitting gehouden over de koopzondagen. Tijdens deze avond gaven vertegenwoordigers van kerken, kleine winkeliers, groot winkelbedrijf, supermarkten, bouwmarkten, horeca en culturele instellingen hun mening. Ook hieruit kwam weer een gedifferentieerd beeld. Kerken en kleine winkeliers spraken zich uit tegen koopzondagen. Een groot winkelbedrijf in de binnenstad gaf aan dat een kleine verruiming naar bijv. 15 koopzondagen voldoende zou zijn. Supermarkten, bouwmarkten, horeca en culturele instellingen pleitten juist voor het volledig vrijgeven van de koopzondagen.

Uit het daarop volgende debat in de gemeenteraad bleek ook daar verdeeldheid. Verschillende moties werden ingediend en allemaal verworpen (zie de bijlage voor een overzicht).

Dit betekent dat B&W nu aan zet is om de koopzondagen voor Gouda daadwerkelijk te bepalen. Hierbij dient een zorgvuldige afweging van alle belangen plaats te vinden.

3. Toelichting

De volgende belangen spelen een rol als het gaat om de koopzondagen:

- **Individueen:** als consument vraagt men meer mogelijkheden om te winkelen, vanwege het werk doordeweeks en (sport)activiteiten op zaterdag wordt de zondag steeds meer gebruikt voor winkelen en boodschappen doen. Als inwoner in de buurt van winkels vraagt men echter om rust, een dag zonder de extra verkeersbewegingen en drukte. Als kerkganger vraagt men om eerbiediging van de zondagsrust als dag van bezinning.
- **Kleine zelfstandigen:** hebben behoefte aan een dag rust in de week. Ze kunnen niet mee met het grootwinkelbedrijf en 7 dagen per week open gaan. Daardoor zal men omzet gaan missen met alle risico's van dien.
- **Groot winkelbedrijf, supermarkten en perifere detailhandel:** vragen om ruimere openstelling op zondag om aan de vraag van consumenten te voldoen. Tijdens de hoorzitting gaf de vertegenwoordiger van een grootwinkelbedrijf aan dat voor de binnenstad 15 koopzondagen voldoende is. Supermarkten en perifere detailhandel vragen expliciet om 52 koopzondagen
- **Werknemers:** in een winkel met weinig personeel zal extra zondagsopenstelling betekenen dat er vaker op zondag gewerkt moet worden. Voor grotere winkels is het makkelijker tegemoet te komen aan de wensen van het personeel. Daarnaast zijn er ook werknemers die juist graag werken op zondag vanwege de toeslag op het salaris.
- **Horeca en culturele instellingen:** beiden zijn vaak al op zondag open. Als ook de winkels open gaan, betekent dit meer reuring in de stad en dus meer klanten/bezoekers.

Naast deze belangen speelt nog een aantal overwegingen:

- Een euro kan maar eenmaal worden uitgegeven. Extra koopzondagen kan dus betekenen dat de omzet alleen wordt gespreid en niet wordt verhoogd. Dit neemt niet weg dat als gevolg van niet-geplande aankopen van het publiek de omzet toch kan toenemen.

- Daarnaast kan extra openstelling ook zorgen dat omzet die nu nog afvloeit naar bijv. Alexandrium en Zoetermeer terugkomt naar Gouda.
- Voor horeca, culturele instellingen en meer op toeristen gerichte branches kan extra openstelling van winkels ook tot meer klandizie en dus tot omzetsijging leiden.

Het is bekend dat er (overdekte) winkelcentra zijn waar de huurders via het huurcontract verplicht worden open te gaan op koopzondag. In Gouda speelt deze situatie niet.

Om zoveel mogelijk aan de verschillende belangen tegemoet te komen is het voorstel de koopzondagen voor Gouda als volgt vast te stellen:

- A. Alle zon- en feestdagen met uitzondering van 1^e Kerstdag, 1^e Paasdag en 1^e Pinksterdag voor:
 - Perifere detailhandel (zoals bijv. bouwmarkten, meubelzaken, tuincentra)³ en detailhandel op perifere locaties, te weten: Goudse Poort, Gouwespoor, Kromme Gouwe en Gouwestroom
 - Supermarkten
 - Winkels met overwegend typisch Goudse en/of op toeristen gerichte producten⁴
 - Winkels met overwegend dagverse/beperkt houdbare waar zoals bakkers en bloemisten
- B. Eerste zondag van de maand, de zondag voor 5 december, alle zondagen in december, alle feestdagen met uitzondering van 1^e Kerstdag, 1^e Paasdag en 1^e Pinksterdag voor:
 - Overige detailhandel (Binnenstad, wijkwinkelcentra, verspreide winkels)

Openingstijden tussen 9.00 en 18.00 uur.

Voor laden en lossen in de binnenstad wordt de reeds bestaande venstertijd van 17.00 tot 18.00 uur voor koopzondagen opgeschoven naar 18.00 tot 19.00 uur zodat deze aansluit op de openingstijden. Voor het overige gelden er geen beperkingen voor laden en lossen zolang deze geen overlast voor de omgeving veroorzaken. Op basis van een evaluatie begin 2014 zal worden bekeken of het alsnog nodig is hiervoor regels op te stellen.

Toelichting A

Perifere detailhandel: Het verzoek van de detailhandel op perifere locaties is helder, alle zon- en feestdagen vrijgeven. Het argument van zondagsrust speelt hier minder omdat deze locaties veelal ver van woonbebouwing en kerken zijn afgelegen.

Supermarkten: ook hier ligt een helder verzoek van de supermarkten om alle zondagen open te mogen. Het belang van zondagsrust speelt hier meer mee, aangezien supermarkten wel in woonwijken zijn gevestigd. De verstoring van de rust zal echter gering zijn, aangezien niet het hele winkelcentrum open mag en het dus vooral doelgericht/snel bezoek zal zijn. Het belang van de winkel en de consument geeft hier de doorslag.

Winkels met toeristische producten: via een ontheffing voorziet de winkeltijdenverordening al in de mogelijkheid voor deze winkels om op zon- en feestdagen open te zijn gedurende het toeristenseizoen. In het kader van deregulering en het streven naar 1 miljoen bezoekers wordt voorgesteld deze regeling uit te breiden naar het hele jaar, i.p.v. alleen het toeristenseizoen, en om de ontheffingseis te laten vervallen. Als het college conform besluit, is de huidige bepaling in de Winkeltijdenverordening overbodig geworden en zal deze te zijner tijd geschrapt kunnen worden.

Winkels met dagverse/beperkt houdbare waar: deze bepaling is opgenomen om tegemoet te komen aan de mogelijke wens van bijv. de bakker naast de supermarkt, die verwacht op zondagochtend zaken te

³ Zie Visie op Zuid-Holland, Verordening Ruimte (actualisatie 2012) Provincie Zuid-Holland, art. 9 lid 2a t/m 2d voor de exacte definitie van perifere detailhandel.

⁴ Op dit moment mogen winkels met toeristische en/of typisch Goudse producten alleen met ontheffing open op zondag in het toeristenseizoen, zie artikel 4 Winkeltijdenverordening Gouda. In de nieuwe Winkeltijdenverordening zal worden voorgesteld deze ontheffingsbepaling te schrappen.

kunnen doen. Vanuit zowel consumenten als winkeliers is er behoefte om deze producten dagelijks aan te kunnen bieden en te kopen.

Toelichting B

Voor alle overige detailhandel, in de binnenstad, de wijkwinkelcentra, de winkelstrips en verspreide bewinkeling geldt als regel de eerste zondag van de maand, de zondagen rond de feestdagen in december en alle feestdagen, met uitzondering van 1^e Kerstdag, 1^e Paasdag en 1^e Pinksterdag. Het totaal aantal koopzondagen komt hiermee op maximaal 21 per jaar, een en ander afhankelijk van hoe de dagen precies vallen. Naar verwachting zullen niet alle feestdagen worden benut, maar zeker voor de binnenstad kan het interessant zijn om tijdens evenementen op feestdagen ook de winkels open te hebben, zoals nu al gebeurt met de Keramiekdagen tijdens Hemelvaart. Het aantal koopzondagen wordt dus uitgebreid, maar niet volledig vrijgegeven om tegemoet te komen aan de behoefte van zondagsrust en de belangen van kleine ondernemers die geen zeven dagen in de week open kunnen zijn.

Het college vertrouwt erop dat de ondernemers de koopzon- en feestdagenregeling correct zullen naleven. Handhaving zal plaatsvinden door politie op basis van klachten of meldingen.

4. Juridische gevolgen / fatale termijnen / handhaving/ deregulering

Het voorstel treedt op 1 oktober 2013 in werking, zodat waar van toepassing direct geprofiteerd kan worden van de ruimere openingsmogelijkheden.

Deze aanwijzing van de koopzon- en feestdagen is niet beperkt tot een kalenderjaar.

Artikel 2, eerste lid, van de huidige Winkeltijdenverordening bepaalt nog dat het college per kalenderjaar koopzon- en feestdagen vaststelt. Het college zal eind 2013 het voorstel voor een nieuwe Winkeltijdenverordening voorleggen aan de Raad, waarin onder andere deze bepaling zal zijn geschrapt.

Indien de Raad dit voorstel volgt vervalt de noodzaak jaarlijks koopzondagen aan te vragen. Dit vermindert dus de administratieve lasten voor zowel het bedrijfsleven als de gemeente.

5. Financiële / personele / organisatorische gevolgen

Op dit moment is er beperkt toezicht aanwezig op zondag. Bij uitbreiding kan dit leiden tot extra personele inzet.

6. Communicatie / interactiviteit / inspraak / participatie

Zoals bij de inleiding reeds beschreven hebben belanghebbenden via de enquête en de hoorzitting de gelegenheid gehad hun mening kenbaar te maken. De gemeenteraad heeft de kaders gesteld voor B&W in haar besluit van 3 juli jl. Het besluit van B&W zal via een brief bekend gemaakt worden aan de ondernemersverenigingen in Gouda en alle partijen die in het recente verleden koopzondagen hebben aangevraagd. Daarnaast zullen de koopzondagen op de site van de gemeente Gouda en Welkom in Gouda worden vermeld. Er wordt een persbericht opgesteld dat wordt toegelicht tijdens het wekelijkse persgesprek en nagezonden aan de overige pers. De gemeenteraad zal met een memo worden geïnformeerd over het besluit.

7. Overleg gevoerd met

Joris van Dalsum (CJA), Josina Verweij (V&W) Monique Neve en Peter Oet (Bestuursondersteuning), Jack Terlouw (STZ), Hans Lammers (BOR)

8. Vervolgtraject besluitvorming

Najaar 2013 volgt een voorstel tot wijziging van de Winkeltijdenverordening Gouda 2011. Het streven is de nieuwe winkeltijdenverordening nog in 2013 door de raad te laten vaststellen. In deze verordening zullen worden opgenomen: een aantal formele aanpassingen aan de per 1 juli 2013 gewijzigde Winkeltijdenwet, aanpassing van de verordening aan dit collegebesluit (schrappen van de ontheffingregeling voor winkels met toeristische producten en het jaarlijks aanwijzen van de koopzon- en feestdagen), en een voorstel voor de avondwinkels.